

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Augustus' 22dikén, 1823.

Spanyol Ország.

Carolinából így írnak Júl. 31d.: „Gen. Molitornak egy osztálya, Ballesteros' első Brigadáját, melly 3500 főből állott, Arenasnak egyik kapujánál, a' hasonló nevű térség mellett tegnapelőtt viadakra lénszeríté, mellynek első foganatja a' 300 főből álló tengerparti Lovas-Regement' meglepettése volt, mellyből csupán hét ember szabadulhatott-meg; ezután a' hozzájárulhatatlan kősziklák megé magát körülarkolt többi része támadtatott-meg a' Brigadának, a' mikor mindyáján francia fegyverrel vétetvén körül, az ellenség csupán futásról gondolkozott. A' lovasság hanyat-homlok rohant-alá a' kősziklákról; 's az egész Brigada részint megöldöstetett és megsebesítetett, részint elfogattatott és szélyt-ozlattatott. Ugyan ez a' sors várja Ballesterosnak többi seregeit is, mellyek ma, a' megmenekedhetésnek minden reménysége nélkül körülkerítetttek. Tegnap reggel már meg is adá magát 500 ember Jeanban, kik között van egy tegnapelőtt megveretett Regiment' muzsika-bandája is. Ezen pillantatban, estveli 8 óraker, egyes katonák mennek-keresztül városunkon. La Loma és környéke is tele vannak vétek, a' mint hallik. Ezen fő ütközetet, sok apró csatázások előzék-meg, mellyekben mindenkor a' Francziák valának győztesek.“

A' már ezen most említett levélben várt fő ütközettről ezeket olvashatni: „Ballesterosnak még 7000 embere volt; a' ve-

le szemközt álló Francziák kevesebb számmal valának, 's még is ezek levének rövid idő alatt a' győzedelmesek. 1000 ember a' kir. zászlók alá állott; 3 — 400 elszélesztetett és megölettetett vagy megsebesítetett, 's Ballesteros legfeljebb is ha 2000 emberrel vonúlt a' Cazorlai hegyek közé, hol azon igyekszik, hogy Capitulatiót nyerhessen. (Az Etoile a' holtak' és sebesek' számát 1700-ra, a' szélyvertettekét 3000-re, a' megszabadultakét 2000-re teszi, és azt mondja hogy Zayas együtt volt Ballesterossal ezen ütközetben, 's elvesztvén egész osztályát, csaknem egyedül ment Malagába.)

Madridból ezt írják Aug. 2d.: „Júl. 31dikére virradó éjjel az egész francia örmzet fegyverben volt, olly tudósítás érkezvén, hogy egy sereg Constitutiósok Madrid felé közölgatnének. A' városnak fő negyedeiben azonnal Gyalogság és Lovasság állítatott-fel. A' Gárda-Vasasok kimenvén a' Szegóviai kapun, 3 óránál tovább száguldozának a' fő-város' környékén, a' nélkül hogy csak egy ellenségre is találhattak volna. Ez a' dolog, sok egymással ellenkező hírekre adott alkalmatosságot. Némelylek azt mondák, hogy a' 600 Constitutiósok, a' kik jönnének, a' Lopez-Bannos seregéből valók, 's a' törvényes tisztifivatalnak akarnak meghódolni; mások ellenben azt állíták, hogy ugyan azok, egy 20 emberből álló francia strázsát elszélesztettek. Ha, a' mint ma estve hiszik, az egész dolog csupán hamis vagy holtöltt zendülés volt, melyet Marschal Oudinot önként intézett

volna a' szerint, úgy ő a' Tiszteknék és Közembereknék ekkor mutatott gyorsaságokkal tökéletesen meg lehet elégedve. — Tegnapelőtt megvizsgálá Marschal Oudinot a' Garnizonbeli seregeket, 's ugyan azon nap délelőtti 11 órakor Gróf Oudernarde a' Garda-seregeket mustráltamag, a' spanyol Gardák' kaszánya' udvarán.

A' Fontana d' Orói Clubbnak hajdani Elölülője D. Manuel de Bastamente Júl. 31d. Madritban elfogattatott.

A' Cádixi városi-tanács és Consulat us egy jelentést adának-bé a' Corteseknek, melyben a' leghathatósabb kifejezésekkel terjesztik eleikbe a' várost fenyegető szerencsétlenséget azon esetben, ha a' Királyt szabadságba nem helyheztetik. D Inigo Ladres, a' Cortesi gyűlésnek egyik legmérséklettebb tagja, Cádixi Kormányzóvá, 's Pallantýus Oberster Alpuente, ki hasonlóul mérséklett gondolkozású embernek tartatik, Hadi-Ministerré nevezteték.

Mindenek arra mutatnak, hogy a' mikorra az Angoulemi Herczeg a' Szanta-Máriai kikötőbe megérkezik, a' 2d. Armada-testnek egy része már akkorra egyesülni fog a' Gen. Bórdésoult seregeivel.

Merino még mind Estremadurában van. Valenciában a' legnagyobb csendesség uralkodik. Morella várát megszállák a' francia seregek. Gen. Ulmann Valenciában van. Azt hírlelik hogy Empecinada meghódolt volna; hogy Villacampa ezt tévé, arról többé semmi kétség.

Gen. Bessiercs Murcia' szélén de las Penas de Szan Pedro erősségét körülkerítette.

Telegraphusi jelentés Bayonnélól Aug. 9d. napjának estejéről:

Fő Hadiszállás Carolina, Aug. 6d.

Az Angoulemi Herczeg a' Miniszteri Tanács' Elölülő, éhez.

Ballesteros meghódolt, 's a' Regenséget megismeri.

A' Regenség egyenes tudósításohat vett Cádixből, Júl. 29dikéről. A' Király és felséges Familiája akkor tajban a' legjobb egészségben voltak. — Júl. 28d. két ágyúzó-ladik vezett-bé Puerto Szanta-Máriából a' tengeröbölbe. Egész serénységgel dolgoznak még hét ilyen ágyúzó-ladikoknak felállításán. — Az Angoulemi Herczeg közelgetésének híre, nagy elragadtatásba hozá a' Cádix alatt lévő ostromló-seregeket.

A' Galliciai hadi környülállásokról újabb tudósítások érkezének Anglián keresztül. A' mit e' részben a' Courier Aug. 8d. közöl, ide megyen-ki: „A' Royal George nevezetű gőzhajó, mely Vigóból Aug. 2d. indult, tegnapelőtt érkezett-meg Plymouthba, 's Doyle, Price és Clay Urak tüstént az Igazgatáshoz, és a' spanyol és Portugalliai Követelkhez menének hivatalos-leveleikkel. Júl. 31d. neki szegzetettek Corunnának a' francia ágyúk. Némellyek azt mondják hogy Gen. Wilson, Kapitány Eskinével 's 2 vagy 300 emberrel egy kis hajón Corunnából Bayonába ment, hogy ha lehet Cádixba eljuthasson. Vigóból jelentik Aug. 3d. hogy valami 2000 Francia 9 mértföldnyire jött-el onnan, és hogy Vigóban minden ágyúk beszélgettek. — Egy Plymouthi levél szerint, Gen. Quiroga oda megérkezett, 's Aug. 7d. Vigóba szándékozik; czélja, a' mint hallik, az, hogy a' Felszigetnek valamely másik részében akar Commandót venni-által. A' Vigobeli Commandans Gen. Romái is általjött 40 spanyol Tiszten 's némelly más Urakkal. — A' Corunnai seregek jól forgaták magukat, de minthogy a' Franciaik bírtó-

hában valának a' tetőknél, az országútra senki sem mehetett a' nélkül, hogy veszedelemben nem lett volna Vadászaik miatt. A' spanyol Vadász-seregek is igen hatalmasan viselék magokat a' bástyákon, főrénnel töltött zsákok által védelmezettvén, 's a' tüzelés szakadatlan folyt. A' Francziáknak kevés volt az agyújak, mellynek nagyját most várják, melly megérkezvén, nem fogja magát a' hely tovább tartatni. Egy francia Fregát a' tenger felől is ostromolja Corunnát, 's a' mint hallik nagy ágyúkat is szállított a' partra. — A' Corunnai Kormányzó Gen. Vigo, Stábjaival együtt Vigóba érkezett 's felváltotta az ottani Commendánst. Gen. Quiroga is Vigóba jött Corunnából Stábjaival együtt a' nevezett gőzhajón. Morillo, a' francia seregekkel egyesülve Pontevedraban volt, 's feltételekről nem is akart hallani, annyival is inkább, hogy Vigóban semmi Garnizon sincs. 800 ember, kik ezelőtt két nappal Morillo ellen küldettek, vele egyesülének. — Gen. Wilson, maga 's négy útitársai számára már kibérelt egy kis anglus hajót, mellyen Cádizba menjen; 300 emberei Bayonában maradnak, annak védelmezése végett. Sebéből csaknem egészen kigyógyult a' Generális; hanem Oberster Light még Corunnában fekszik. Corunnában és Vigóban határnélkül való volt a' zürzavar."

A' francia seregeknek utóbbi hadi munkálódásairól Catalóniában így szól egy levél, melly déli Francia Országból Aug. 4d. indult: „Marsal Monceynak a' Catalóniai constitutiós Armada ellen indított hada, dolgait ottan végrehajtá, 's a' Marsal újra visszatért Hadiszállítására Matoróba, Barcelona' szomszédságában. Ezen hadi munkának az vala a' célja, hogy az ellenség akadályoztatnék-még Felj. Catalóniai hadi-állásainknak háborgatásában, 's Armadánk háta megett

ne tehessen semmi fordulásokat. 'S a' célzott az által értük-el, hogy Milans, ki ideig-óráig azon constitutiós seregeket vezérli, a' Lobregát mellől, Tarragona felé szorítottatott. Sok kemény ütközetek estek ezen munka közben, mellyekben mindenkor a' mieink valának szerencsések. Magános tudósításaink nincsenek-még ezen ütközetekről. Részt vettek benne a' Donnadiou és Damas osztályai, Gen. Tromelin' Tartalék-serege, 's a' B. d' Eroles vezérlése alatt lévő spanyol sereg. Milans azonközben a' közönséges egybeütközést el tudta kerülni, 's nagy állhatatossággal húzta-halasztotta a' dolgot. Barcelona' ostroma már most folytattatik. Fedezésére Júl. végén egy línea sereg vonatott, melly Noyától Villanuevaig terjed a' tenger' mentében. Ezen szemlélődő seregnek jobb szárnya, B. d' Eroles' kormánya alatt, Calafot szállá-meg; középpontja, Gen. Tromelin alatt, Igualadában, bal szárnya pedig, Gen. Achard alatt Villafranca de Panadesben fekszik. 'S ezen helyhezheteknél fogva, elrekesztett a' constitutiós Armada a' Barcelónával 's a' több ostrom alatt lévő erősségekkel lehető közösüléstől. De különben nem reménylik, hogy vesztég maradna. Hadi-munkálódásainak fő pontja mostanában a' Leridai erősség. 'S Barcelónának valóságos ostromlásáról ezúttal szó sem lehet. Az ottani őrizet Júl. 30d. újra keményen rontott-ki, de visszazavartatott. — Minaról azt mondják hogy Tarragonában van, 's betegségeből lábadozni kezd; hanem Armadájához minden órán várják-vissza, mellynél, a' mint tudva van, San Miguel a' volt Miniszter, Generál-stáb vezéri szolgálatot teszen."

A' Francziáknak Granadába menetelek felől, ugyan onnan Júl. 28dikéről következő tudósítást vett (az Etoile szerint) a' Regenség: „Tegnap, Júl. 27d.

délutáni 3 óraker szállották - meg a' francia seregek Gen. d' Ordogno' vezérlése alatt ezen várost, midőn belőle a' constitutiós seregek kitakarodtak volna. Zayas, ki utóbbiakat vezérelé, a' hozzá futott számos Generálisok és Tisztek által, kiket seregeik oda hagyának, azt akará elhíttetni, hogy nagy ereje van; de nem volt több 1600 Gyalogságánál és 500 Lovasánál. A' francia Generális' kívánsága szerint, a' kormányt ezen fő Kapitány-ságban magamra vállaltam, 's a' tiszthivatalokkal egyetértésbe jöttem az iránt, hogy a' Regenség' parancsolatait teljesíthessem. Legelső dolgom volt, az elégre nézve egy Juntának alkíttatása, hogy szabadítóink, kik különben mindent kész pénzzel fizetnek, semmiben szükségét ne lássanak. Két helyet is rendeltem azoknak számokra, kik a' pártoskodás' zászlóját odahagyják. A' Quadix nevet viselő tartománybeli Regiment' Tiszteji és Közemberei, kiket Zayas a' város' védelére hagyta-hátra kinyilatkoztatak, hogy csupán a' Királynak kívánnak szolgálni, az Ingeieur-kar' vezére del Barrio, 's ennek több Tiszteji; hasonlóul cselékvének. Granadában a' Királynak hajdaní Hadnagya, ki 1820-ban royalistasága miatt hivatalából letéttett, abba újra béiktattatott. A' Zayas és Ballesteros seregeitől minden szempillantásban jönnek hozzánk a' szökevények és foglyok. Utóbbi megverettetett a' Monteicári lapon; 40 Lovast, 8 Tisztejt és 2 Kadétot éppen most hoznak tőle. Zayas seregének ugyan ez leszen a' sorsa, ha ugyan még eddig el nem szélesztette azon royalista Insurrectio, melly a' la Alpujarrai kerületben üté-ki magát. — Juan Senen de Contreras."

Az Aug. 10dikéi Moniteurnek nem hivatalos részében következő tudósítás közöltetik Bayonnéből Aug. 3dikáról:

„A' Sz. Sebestyéni őrizett kirontott; de visszaveretett. Az erősségbeli Ballesteriák' tüze semmi kárt nem tett ez alkalmatossággal az ostromlókban. — Vicomte de Barres du Molard Batalion-vezér, a' tábori pattantyusság' Al-Igazgatója, Jul. 30d. egy pattantyús-csapatial Burgosba indult, hol a' Pyreaeumi Armada fő ágyúzó-seregének egy osztályát fogja kormányozni. Oberster Brouet, a' fő ágyúzó-sereg' Igazgatója, rövid időn hasonlóul mozdul, 's az Armadához megy. Az ostromló-scregnél a' legnagyobb munkásság uralkodik, 's mindenek azt jelentik, hogy Pamplona' ostroma hathatósan folytattathatik, 's az erősségnök ágyúzása rövid időn elkezdődik. — Szantona olly szorosán körül van vételve, hogy a' Garnizon régolta nem merészlet már kirontani. Ezen városnak körülkerítettése is, ostrommá változtatik, ha a' környülállások kívánják. — Morillónak és seregének meghódolások, mély bényomást szerzett az Országban.“

Az Aug. 14dikéi Moniteur következő telegraphusi jelentést közöl Bayonnéből, melly Párizsba Aug. 13d. estveli 6 óraker érkezett:

A' Bayonnei fő Kormányzó a' Hadi-Miniszter Ő Excljához.

Egy levél, melly Madritből Aug. 10d. indult, azt jelenti hogy éppen most vévél ottan azon tudósítását, hogy a' Király szabad, a' Cortesek eleveztek, 's Cadix alatt az ellenségeskedés félheszakasztott.

A' Madritből jött Kurír bizonyossá tett engemett, hogy ezen tudósításnak következésében, öröm-innepek tartattak a' Fő-városban.

A' Madriti Posta-Director ugyan azt jelenti; de hivatalosan még semmi tudósítást nem vettem.

Egy Corunnai levél jelenti Jul. 31d.

hogy Quiroga, és Vigo, a' Kormányzó Angliába eleveztek.

A' Moniteur azt veti ezen hírekhez, hogy ha a' dolog igaz, úgy annak hivatalos megerősítése bizonyosan rövid időn megérkezik.

Aug. 13d. következő tudósítást közöl a' Moniteur, mellyet a' Major-Generális küldött a' Hadi Miniszterhez:

La Carolina, Aug. 6d. 1823.

Gen. Lieut. Gróf Molitor, az Ő kir. Hercegségétől vett útasításainál fogva, Gen. Ballesterossal olly egyességre lépett, mellynek ereje szerint ez a' Generális és seregei a' Regenség' tekintetét megismerik. Ballesteros olly parancsolatot küldött a' Carthagénai, Alicantei, Pampónai, Sz Sebastyáni, Peniscolai, Las Pannas de Szán-Pedrői, Monzoni és Venasquei Kormányzókhöz, hogy a' Regenséget hasonlóképen ismernék meg. (A' két utóbbi erősség már meg is hódolt) Gróf Molitor, ideig-óraig való kvartély helyeket jelelt-ki a' Ballesteros seregének, melly még most is 7000 szolgált emberekből áll.

Ballesteros azt az ajánlást tevő Gen. Zayásnak, ki Malaga' táján külön-sereget vezérel, hogy követné az ő példáját. Nincs is benne kétség hogy ezt ne cselekedné; 's az említett egyesség hírének bizonyosan nagy hathatósága leszen Cádizban 's minden más helyeken. Ez a' nerezetes történet a' foganatja a' 2d. Ármada-test győzedelmeinek, 's Exclaiádnem magasztalhatja eléggé Gróf Molitor-nak Gen. Ballesteros ellen tett hadi munkálódásait, 's a' vele való alkudozásokat.

Gróf Guillemint, Major-Generális.

Orosz Birodalom.

Petersburgból Júl. 23d. indult tudósítások szerint, Ő Felsége a' Császár az nap érkezett-meg a' Nowgorodi tartomány-osztályban tett útjából. Most már

Cronstadtba szándékozik Ő Felsége, az ottani ki kötőnek és hajós seregnek megtekintésére.

Német Ország.

A' Dániai Király és Királyné Ő Felségek, 's Carolina és Wilhelmina kir. Herceg Kisaszszonyok, megjárván a' Schleswigi és Holsteini Hercegségeket, Aug. 3d. Eckernfördeből a' gőzhajón Koppenhaga felé eleveztek, 's oda Aug. 5d. megérkezvén, azonnal a' Frederiksbergi várba mentek.

Portugallia és Brasilia.

A' Júl. 19dikei Lisbonai Gaceta 14 királyi Decretumot közöl, mellyeknek 5 elsőjök által 30 tisztviselők tételnek-ki hivatalaikból, minthogy pártoskodó gondolkozásoknak adák jeleit. — A' Tengeri-Miniszter egy kerülő-levelet bocsátott a' Portugalliai Colóniák' Kormányzójához, mellyben a' megtörtént Contra-Revolutiót adja tudokra. — Pernambucóból vett tudósításainknál fogva, Május' végén még a' legjobb egyetértés uralkodék a' Portugalliai és Brasiliai seregek között. — John Milley Dove, a' Royal George nevezetű postahajó' Kapitánya, egy levelet nyomtatattott-bé Júl. 16d. a' Lisbonai Ujságba, melly által a' Cádiz Ujság-leveleknek azon jeleatését, mint-ha hajójával illetlenül bánt volna a' francia hajós-osztály, és hogy ő 20,000 ánglus pushat vitt volna Corunnába 's ugyan annyit Cádizba, hamis hírnek állítja.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Courier, melly újolog állította, hogy a' francia Ármada az Ebró megett fog visszavonulni, most egyszerre azt jelenti, hogy Cádiz Júl. 26d. és 30dika között a' száraz felől ostrom alá vétetik, a' midőn a' tengeröbölben lévő francia hajók egyszersemind ágyúzni fogják.

Aug. 4d. reggel 4 $\frac{3}{4}$ óráig tanácskoznak a' Miniszterek; a' gyűlésre so-

kan meszsziről jöttek-bé. Alig kezdődött-el a tanács, midőn a Sir William A' Court' Követségéhez tartozó Ward Ur, a' Követtől hozott hivatalos-levelekkel, Szan Lucarból 10 nap alatt a' szárazon megérkezett. Sevilla körül megtámadták, megfosztották és utána löltek. A' Követ maga Gibraltárban van.

Chathamól egy Tisztnek Londonba Aug. 3d. érkezett levele szerint; olly parancsolat jött az Admiralitástól, hogy a' 74 ágyús Revenge nevű hadi-hajó, az ugyancsak 74 ágyús Spartiate nevezetűvel és két Fregáttal a' Tajóra menjen 's egyesülvén az ottani hadi-hajókkal, minden haladék nélkül Cadix alá evezzen. A' dolog annyira sietős volt; hogy Admirális Neale még csak a' bűtyorát sem vehet fel a' hajóra.

A' New-Times nevű Ujság ezt jelenti Aug. 7d. ezen dologról: „Egy kir. tengeri-seregbeli Tiszt, ki a' 74 ágyús Revenge nevű Linca-hajón szolgál, azt írja Chathamól, hogy az említett hajó és a' 74 ágyús Spartiate nevezetű Linca-hajó, két Fregáttal egyetemben olly parancsolatot vevének, hogy tüstént Lisbona alá evezzenek. Ez a' kis hajós-osztály, a' mint mondják, a' Tajó torkolatjánál lévő hadi-hajókhöz fogja magát csatolni, 's azokkal együtt minden haladék nélkül Cadixnak tart. Az osztály' Kormányzója Sir Neale, a' ki vitorláját a' Revengén feszíté-kt. Úgy látszik, éppen olly lépést teszen végre Igazgatásunk, mint a' Nápolyi volt, hol az ánglus hajós-osztály a' francia hajókkal együtt tartá szemmel a' kikötőt, hogy a' Királynak 's a' királyi Familiának életelkre felvigyázhasson. 'S VII Ferdinándnak mostani helyhezte-tése azonban, minden bizonynyal sokkal kétségesebb lévén, mint a' Nápolyi Királyé azon időben volt, nem igen lehet rajta csudálkozni, hogy az ánglus Király együtt fogja a' dolgot a' többi európai

Hatalmasságokkal, hogy ezen szerencsél-en Fejedelemnek életét megmenthesse, 's beköit szétörhessen. Azt állítják, hogy Admirális Neale olly útasítást vett, hogy a' leghathatósabb módon ösztönözze a' Corteseket.“

Franciaország.

Az Etoile Aug. 7d., a' Journal des Debats Aug. 8d. keményen feddik azon megtámadást, mellyel a' Drapeau-blanc nevű Ujság ez előtt kevéssel Marsal Moncey ellen kikelni merészlett, egy levelét vetvén ennek szemére, mellyet ez előtt 30 esztendővel írt és a' mellyet most a' Drapeau kijelel az akkori Moniteurból, hogy a' Publicum újra olvasná-meg. A' Journal des Debats különösen így szöll ezen tárgyban: „gyalázat, egy régi katonát, kinek köntösén még most is látszanak a' pártos golyóbisok' helyei, mellyeknek magát a' Bourbonok' ügyéért kitévé, 30 esztendővel ezelőtt tett hibájáért megtámadni, csupán azért hogy a' személyes gyűlölségnek elég tétettség; a' Király egységét 's a' multaknak felejtését ajánlá a' Constitutionnak 11d. cikkelyében; 's mikor egy megpróbált Royalista, a' millyen Laroche-Jaquelein, elfogadja Monceyt hadviselő-társának, akkor egy homálylepte író, egy csak most kerekedett Royalista, ki éppen azon ügy mellett tollal vív, mellyért amaz kazdjával küszdött-meg, félretethetné nehezteléseit.“ Ha igaz azon állítás, melly szerint a' Drapeau-blanc a' Gen. Donnadien hivatalos levele, mellybe napi jelentéseit szokta béiktatgatni, úgy az említett megtámadásnak okát könnyű leszen kitalálni. A' Constitutionnel jelenté is már, hogy Donnadiennek a' Cataloniai Ármada munkalódásairól a' Drapeauban közlött cikkelyén egészen elálmelkedott azon Ármada, 's minden Generálisok és Tisztek azt ajánlák a' Marsalnak, hogy a' nevezett cikkelynek minden állításai ellen

protestáljon. Ez arra bírta a' Marsalt, hogy a' Hadi Miniszternek egy igen mérsekelt hangon írt jelentést küldött. A' Miniszter' határozása még ugyan nem tudatik; hanem a' legújabb Memorial Bordelais azt mondja, hogy a' mostanában Gen. Licutenanti rangra emeltetett Laroche-Aymon általvette a' Gen. Donnadieu osztályának vezérlését, és hogy ez a' feredőkbe utazott.

Tudva van, hogy Gen. Quiroga' felesége azon hajón volt, melly Corunnából Angliába igyekező, egy francia hajó által elfogatott és Lorientbe vitetett. Az Aszszonyoságnak Londonba írt leveléből kitetszik, hogy utazásának folytatása meg nem engedtetett, 's az ottani Praefectusi hivatalnál fogolyul tartatik. A' francia Igazgatáshoz egy emlékeztetést küldött Gen. Quirogané, mellyben azt kéri, bocsáttatnék-el fogságából, hogy útját tovább folytathassa.

T y r o l i s.

Clesből így írnak f. h. 6d.: „A' tegnapi és máj napok innepek valának völgyünkre nézve. Ó Cs. K. Fő Hercegsége a' Koronaörökös megtisztelék hegyeinke jelenlétével. Jóllehet tövöl esnek völgyeink' sorai az országúttal, 's az út hozzájuk meredek és terhes, mindazáltal Ó Cs. K. Fő Hercegsége ezen völgyekre és hegyekre is kíváná kiterjeszteni útazását. Értésükre esvén ez a' lakosoknak, az örömököt annyira elragadá, hogy minden erejüket öszvetévén az alkalmatlan hegyi utakat, a' mennyire csak lehet, járhatóbb országúttá formálták, úgy hogy a' felső Herceg, követőivel együtt, négy lovas hintón 's két óránál kevesebb idő alatt meg Deutschmetztől Clesig a' különben alkalmatlan utat. Ó Cs. K. Fő Hercegsége tegnap Roveredóból jött Trienten keresztül: déltájban szállott-ki Deutschmetzben a' Gróf Thun Leopold mezei lakásánál, mellyből a' kinézés igen

szép, 's Mezzolombardon, Deunon, Cunevon, Flavonon, Terresen és Tucnón keresztül, este érkezett-meg ide. Mozei inneplések, diadalmi-boltozatok, a' mozsarak' durrogásait visszszaverő echó, 's a' sokaságnak szíves köszönlései fogadák mindenütt szeretett Monarchank' fíjat.“

B é c s.

Egy, Verónában Dec. 9d. 1822. kötött szerződésnél fogva, az Ausztriai Császár és a' Pármái Hercegné Ó Felsőgek abban egyezének-meg, hogy ha a' két Státusbeli Jobbágyok az egyikből a' másilba kívánnak lakni menni, penziójokból, választott lakásokban, szabadon élhessenek.

Aug. 21d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Köttelező levele 5 pCtmal Conv. P. 31 13/6; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos Kötlesön 1820-ról C. P.; — Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. —; Bizonyítás 1821d. 101 7/16 Kötlesönről 100 f. C. P. Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal —; 100 for. C. P. 249 7/8; for. V. Czban. 1 Bank-Actia 925 1/2 for. C. P. Cs. Arany —

A Gabona négy fő nemeinek árrok általjában Aug. 11d. — 16d.

(Mérőjét garasra-számálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Aug. 12.	137	88	69	56
— Aug. 16d.	135	95	57	57
Stockerauban Aug. 11d.	130	100	50	45
Fischamenden Aug. 12. és 14d.		86	44	42
Nagy Enzensdorfon Aug. 13.	120	97	45	45

Magyar Ország.

A' hazai Levelek így szóllanak Aug. 16d.: „Nagy Aszszony' innepét mint Ns. Sz. K. Pest városa fő temploniának napját, Fő-Mélt. Rudnay Sándor Prínás Herceg olly fényességgel és olly különös

egyházi szertartással tette emlékezetessé, melly valamint ezen kir. város iránt viseltető fő hajlandóságát, úgy a' magyar Isteni-szolgálat iránt, első magyar Fő Papot dicsőítő buzgóságai, tündöklőképen bizonyítja. Ugyan is Ő Herczegsége ezen nevezetes innepen nem csak személyesen a' fő Plebánia' templomában megjelenni; hanem a' magyar Predikáziót, mint az Isteni-tiszteletnek egyik fő részét, példás figyelmetességgel meghalgtatni, és azután a' nagy Misét tartani méltóztatott. Ezen szent czeremoniának különös fényességet adott az, hogy a' Ns. város' részéről rendeltetett egy csapat Lovas Polgárok Budáról Pestre, és onnan visszakísérték; hogy a' két menetel közben a' tornyokban a' harangok szólloítottak, a' Duna parton a' mozsár-ágyúk durrogáltak; hogy a' Prímás Herczeg drága készületű hat lovas hintón jött, az udvari Pap által lóháton előtte vitelvén az ezüst kereszt; és hogy a' város' templomában Ő Herczegségét a' Nemes Tanács mély tisztelettel fogadta. Az egyházi szertartás is egész pompát mutatott; mert a' lelkes magyar Fő Pásztort, az alsóbb szolgálatban lévő számos Papságon kívül Nelt. Gróf Nádasdy, Madarassy's Kollár Püspök Urak, és Fő Tiszt Battyányi Kanonok és Apatur vezetékek az oltárhoz, és ugyan ezekkel ment a' predikáló-szék elébe, az Isten' ígéjének meghalgtatására, mellyet Tisztó Faichtmajer Ferencz Káplán Úr magyar nyelven hirdetett. Ezután következett a' nagy Mise, melly alatt nevezetes muzsika és éneklés nevelte a' témérdek sokaságnak lelki buzgóságát. — Így az egész innepnek rendtartása mind különös fényességével, mind szivcrható példájával olly bényomást tett a' Hívek-

re, hogy annak háládatos emlékezetét mindenkor tisztelettel fogják említeni."

Pesten, Aug. 15d. délelőtti tíz óra tájban hosszas betegeskedés után becses életét elvégezte Tek. Tudós Schwartner Márton Úr, a' Philosophiának Doctora, a' Diplomaticának és Heraldicának kir. Tanítója, az Universitas Bibliothecájának elsőbb Gondviselője, T. Ns. Pest Vármegye' Tabla-Bírája, életének 62d. esztendejében. Ő Résmárkon született és a' felsőbb tudományokban magát a' Göttingai Universitásban az akkori leghíresebb Tanítók alatt tökéletesítette. Haza térvén, előbb születése' helyén Corrector, azután a' Sopronyi Evang. Gynasiumban Rector Professor volt, 's onnan a' Pesti Universitáshoz meghívattott. Ott a' magáról támasztott reménységnek jelesen megfelelt; mert buzgó és szorgalmatos tanításán kívül, melly által nagy tudományát halgatóival egész mértékben közölte, különös munkasságát az által bizonyította meg, hogy Diplomaticát nálunk legelőször ő írt, és az Ország' Statisticáját jobb és tökéletesebb formában ő dolgozta ki. Melly munkája által a' tudós világ előtt nagy hírt nevet, Felséges Királyunktól pedig magyar Nemességet nyert. Írt tudós Értekezést „de Gente Groviaca“ mellyben az Árpád Nemzetségének kifogyását igyekezett megmutatni, 's ezért Ő Felségétől arany pixissel és fizetésének két száz forint szaporításával ajándékozott meg. Utóbb írt „de Scultetiis“ ugyancsak tudós Értekezést. 'S mind ezen munkájában olly szélesen kiterjedő tudományát fejtette ki, hogy a' magyar kir. Universitas' egyik legjelesebb Tanítójaül tiszteltetett, 's névénél örök emlékezetett szerzett.